KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 10.12.2007
KOM(2007) 781 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE

o správe o dosiahnutom pokroku v roku 2007 týkajúcej sa implementácie protidrogového akčného plánu EÚ (2005 – 2008)

OZNÁMENIE KOMISIE

o správe o dosiahnutom pokroku v roku 2007 týkajúcej sa implementácie protidrogového akčného plánu EÚ (2005 – 2008)

I. ÚVOD

OSN odhaduje, že okolo 200 mil. ľudí užíva alebo užívalo drogy počas uplynulého roka[1]. Pre Európsku úniu sa odhaduje, že v minulom roku okolo 25 až 30 mil. dospelých vo veku 15 – 64 rokov užívalo niektoré druhy nelegálnych drog[2]. Pre Európu je to historicky vysoká hodnota, napriek tomu, že sa v posledných rokoch stabilizovala. Nelegálne drogy sú po rope a zbraniach považované za tretie najväčšie priemyselné odvetvie na svete.

Trendy a vzory správania v užívaní drog sa menia v čase. Heroín má stále najväčší podiel na drogovej závislosti a na škodách na zdraví spôsobených drogami. Konope je aj naďalej najpopulárnejšou nelegálnou látkou, hoci najnovšie trendy svedčia o zvýšenom užívaní kokaínu vo viacerých členských štátoch. Zdá sa, že užívanie extázy a amfetamínov dosiahlo svoj vrchol a teraz sa stabilizuje, alebo postupne znižuje. Užívanie viacerých drog súčasne, kombinácia užívania legálnych a nelegálnych látok, predstavuje rastúcu výzvu pre prevenciu a liečbu.

Celosvetový charakter problému si vyžaduje spoločný postup na európskej a medzinárodnej úrovni, ak sa má neustály rast užívania a výroby drog v celosvetovom meradle zastaviť.

Na vyriešenie tohto problému neexistujú jednoduché riešenia. Užívanie drog a nelegálne obchodovanie s nimi narúšajú spoločnosť prostredníctvom kriminality a korupcie, ale sú tiež kľúčovým faktorom v oblasti zdravia občanov EÚ a infekčné choroby súvisiace s drogami (HIV/AIDS, hepatitída) sú hlavným ohrozením verejného zdravia v EÚ. Tvárou v tvár realite týchto alarmujúcich faktov sa v Európe pred nejakým časom prijalo, že účinná reakcia musí byť niečím viac ako úplne oprávnenou verejnou obavou spôsobenou užívaním drog. Európska únia preto podporuje prístup založený na skúsenostiach, ktorý je zameraný na neustálu analýzu problému a na objektívne hodnotenie reakcie verejného poriadku na tento problém. Cieľom je získať lepšie vedomosti o tom, ktoré politiky sú najúčinnejšie.

Tento celkový prístup je vyjadrený v Európskej protidrogovej stratégii 2005 – 2012[3], schválenej Európskou radou v decembri 2004 ako súčasť haagskeho programu pre posilnenie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v EÚ[4] – a v protidrogovom akčnom pláne EÚ 2005 – 2008[5], schválenom Radou 8. júla 2005.

---

1 Úrad Organizácie Spojených národov pre drogy a kriminalitu, 2007.
2 Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť, 2007.
3 CORDROGUE 77, 22.11.2004.
4 KOM(2005) 184 v konečnom znení, 10.5.2005.
5 Ú. v. EÚ C 168, 8.7.2005.

Protidrogová stratégia EÚ 2005 – 2012 stanovuje dva celkové ciele:

(1) Cieľom EÚ je prispieť k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany zdravia, blahobytu a sociálnej súdržnosti doplnením opatrení členských štátov v oblasti prevencie a znižovania užívania drog, závislosti od drog a škôd na zdraví a v spoločnosti spôsobených drogami.

(2) Cieľom EÚ a členských štátov je zabezpečiť pre širokú verejnosť vysokú úroveň bezpečnosti prijatím opatrení proti výrobe drog, cezhraničnému obchodovaniu s drogami a zneužívaniu prekurzorov a zintenzívnením preventívnych opatrení proti kriminalite spojenej s drogami účinnou spoluprácou, ktorá je zakotvená v spoločnom prístupe.

Stratégia uvádza, že „*Do konca roku 2012 by mal byť dosiahnutý pokrok vo všetkých prioritách v oblastiach vymedzených v stratégii*“.

Protidrogový akčný plán predstavuje praktickú implementáciu stratégie spojenú s monitorovaním a hodnotením ako významnými prvkami tohto procesu. Stratégia uvádza, že „*Komisia bude zodpovedná za neustále a súhrnné hodnotenie stratégie a akčného plánu s podporou členských štátov, EMCDDZ (Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť) a Europolu*“.

Protidrogový akčný plán EÚ (2005 – 2008)

Toto je prvý z dvoch akčných plánov vytvorených so zámerom premeniť globálne ciele a priority stratégie na osobitné opatrenia s identifikovateľnými ukazovateľmi na meranie pokroku.

Konečným cieľom akčného plánu je „*výrazné zníženie šírenia užívania drog medzi obyvateľstvom a zníženie sociálnych škôd a poškodzovania zdravia spôsobených užívaním a obchodovaním s nedovolenými drogami*“. Zameriava sa na poskytnutie rámca pre integrovaný a vyvážený prístup k znižovaniu ponuky a dopytu prostredníctvom viacerých osobitných opatrení. Tieto opatrenia boli zvolené na základe nasledovných princípov:

- opatrenia na úrovni EÚ musia ponúkať *jasnú pridanú hodnotu* a výsledky musia byť *realistické a merateľné,*
- opatrenia musia byť *nákladovo efektívne* a musia priamo *prispievať k dosiahnutiu* aspoň jedného z cieľov alebo priorít stanovených v stratégii,
- *počet opatrení* v každej oblasti by mal byť *cielený a realistický*.

Komisia má predložiť Rade a Európskemu parlamentu správy o dosiahnutom pokroku v implementácii akčného plánu, návrhy na riešenie zistených nedostatkov a možné nové výzvy.

Prvá správa o dosiahnutom pokroku za obdobie 2005 – 2006 bola vydaná Komisiou ako pracovný dokument útvarov Komisie[6] a schválená Radou v jej záveroch zo 4. júna 2007[7].

Toto oznámenie obsahuje závery správy o dosiahnutom pokroku za rok 2007 s podrobnou správou o implementácii akčného plánu v prílohe.

Komisia vykoná záverečné hodnotenie v roku 2008 a navrhne nový akčný plán. Budúci akčný plán bude čerpať zo skúseností získaných v minulých troch rokoch.

II. METODIKA

[6] SEK(2006) 1803.
[7] CORDROGUE 32, 4.6.2007.

Pri príprave tejto správy o dosiahnutom pokroku pomáhali Komisii členské štáty, EMCDDZ a Europol. Hodnotenie roku 2007, ktoré pokrýva obdobie medzi druhým polrokom 2006 a prvým polrokom 2007, dodržuje štruktúru kapitol akčného plánu.

Zodpovednosti za opatrenia a termíny sú v pláne jasne vymedzené. Aby bolo možné sledovať implementáciu, ciele, ktorých termíny uplynuli, alebo je nepravdepodobné, že budú splnené, budú predmetom odporúčaní na ich implementáciu, alebo budú označené ako nesplnené ciele. Akčný plán poskytuje súbor *ukazovateľov*[8] a/alebo *nástrojov*[9] *hodnotenia* pre každý cieľ a opatrenie.

Výsledky cieľov a opatrení, ktorým uplynul termín na implementáciu, boli analyzované. O prebiehajúcich opatreniach sú podávané správy. Pre každý cieľ v akčnom pláne sú predložené závery. Jedenásť cieľov a opatrení, ktoré majú termín splnenia v roku 2008, bude hodnotených v budúcoročnom záverečnom hodnotení.

III. HLAVNÉ ZISTENIA SPRÁVY O DOSIAHNUTOM POKROKU V ROKU 2007

Napriek tomu, že správa o dosiahnutom pokroku za rok 2007 svedčí o tom, že väčšina cieľov sa plní podľa plánu, mnohé opatrenia si vyžadujú ďalšie práce s cieľom splniť požiadavky akčného plánu. Zhrnutie hlavných záverov podrobnej správy sa nachádza v prílohe k tomuto oznámeniu.

3.1 Koordinácia

Predsedníctva EÚ vo zvýšenej miere plánujú svoje programy protidrogovej politiky v súlade s prioritami vymedzenými v akčnom pláne a uskutočňuje sa koordinácia medzi minulými, súčasnými a budúcimi predsedníctvami. Koordinácia medzi horizontálnou pracovnou skupinou pre drogy (HPSD) a ostatnými príslušnými pracovnými skupinami Rady sa zlepšila.

Je potrebné zlepšiť spätnú väzbu z členských štátov o implementácii akčného plánu. Jedným z návrhov by mohlo byť stanovenie ***„korešpondenta protidrogového akčného plánu“*** pri každej delegácii HPSD, ktorý by bol zodpovedný za koordináciu informačných tokov o implementácii akčného plánu.

Výročné správy o dosiahnutom pokroku svedčia o tom, že **protidrogové politiky a prístupy členských štátov sa do určitej miery približujú.** To napríklad umožňuje EÚ hovoriť častejšie jedným hlasom v rámci vonkajších vzťahov, pokiaľ ide o otázky týkajúce sa drog.

Dvadsaťpäť členských štátov má na národnej úrovni určených jedného alebo viacerých koordinátorov alebo koordinačných orgánov v oblasti drog. Napriek tomu, že je ťažké posúdiť, či sú, alebo nie sú, tieto protidrogové koordinačné mechanizmy „v plnej prevádzke“, existencia koordinačného subjektu na národnej úrovni je sama o sebe **uznaním prierezového charakteru protidrogovej problematiky ako oblasti politiky** a potreby vyváženého prístupu v tejto oblasti. Všetky predsedníctva HPSD zvolali stretnutia národných koordinátorov v oblasti drog a programy odrážajú protidrogový akčný plán EÚ na roky 2005 – 2008.

Potreba zapojenia občianskej spoločnosti do vytvárania protidrogovej politiky EÚ bola zdôraznená v protidrogovej stratégii EÚ na roky 2005 – 2012. **Vytvorenie Fóra občianskej spoločnosti pre boj proti drogám koncom roka 2007** je viditeľným výsledkom procesu konzultácií, ktorý sa začal v roku 2006. Komisia je presvedčená o tom, že toto Fórum napomôže účinnej komunikácii s občianskou spoločnosťou.

---

8 **Ukazovateľ** je nástroj, ktorým je možné merať pokrok alebo splnenie opatrenia alebo cieľa.

9 **Nástroj hodnotenia** je prostriedok, ktorým je možné verifikovať pokrok alebo splnenie implementácie opatrenia.

Pokiaľ ide o začlenenie protidrogovej politiky do vonkajších vzťahov, všetky dohody medzi EÚ a tretími krajinami, o ktorých sa rokovalo alebo boli uzavreté v roku 2006, obsahujú dôležité články o protidrogovej spolupráci. Tretie krajiny by mali prijať zodpovednosť za spoločné **aktivity prostredníctvom zodpovednosti za vlastné politiky a za implementáciu spoločných projektov.** Toto je dôležitou podmienkou úspešnej implementácie týchto dohôd.

3.2 Znižovanie dopytu

EÚ napreduje v rozvíjaní **súhrnnej a pragmatickej reakcie na škody v spoločnosti a na zdraví spôsobené užívaním drog.** Pokračuje v rozširovaní osvedčených postupov založených na skúsenostiach v oblasti protidrogovej prevencie, včasného zásahu, liečby, rehabilitácie, opätovného sociálneho začlenenia a znižovania škôd. Všetky členské štáty podporujú politiku monitorovania a hodnotenia ich aktivít v oblasti drog, hoci stále existuje potreba rozvoja, pokiaľ ide o metodiku a počet uskutočnených hodnotení.

Správa Komisie o implementácii odporúčania Rady „*o prevencii a znižovaní zdravotnej ujmy súvisiacej s drogovou závislosťou*“[10] svedčí o tom, že **znižovanie zdravotnej ujmy je v súčasnosti rozvinutou súčasťou protidrogovej politiky vo všetkých členských štátoch EÚ.** Okrem toho existuje neustále rastúca základňa skúseností a údajov, ktorá podporuje zásahy na znižovanie škôd. Avšak opatrenia na znižovanie škôd nie sú ani zďaleka jednotne uplatňované v krajinách EÚ.

Substitučná liečba opioidmi je jednou z hlavných možností liečby v členských štátoch EÚ a je podporovaná **rozsiahlou a rastúcou základňou výskumných poznatkov**, ktoré potvrdzujú, že môže účinne znížiť užívanie opiátov a rizikové správanie. Tieto programy sú tiež veľmi účinné pri zvyšovaní udržania na liečbe a môžu pomôcť stabilizovať a zlepšiť zdravotné a sociálne podmienky chronických užívateľov heroínu. Keďže vznikajú nové vzory správania a trendy v užívaní drog v EÚ, je potrebné, aby sa súbor aktivít v oblasti prevencie a znižovania škôd, ako aj liečebné a rehabilitačné zariadenia a služby prispôsobili novým potrebám klientov. Nezávisle od vyváženosti týchto prvkov v rôznych vnútroštátnych politikách existuje jasný súhlas s tým, že koordinovaný a úplný prístup v oblasti verejného zdravia, vrátane znižovania škôd, je nevyhnutný pri znižovaní šírenia infekčných chorôb medzi užívateľmi drog.

Smrť spôsobená drogami je pre spoločnosť najzávažnejšou formou škody súvisiacej s drogami a vyžaduje si neustále monitorovanie a postup s cieľom zaviesť a posilniť najmä tie opatrenia, ktoré sa týkajú účinného znižovania škôd a opätovného začleňovania do spoločnosti.

V celej EÚ bol zaznamenaný jasný pokrok, pokiaľ ide o rozsah služieb v oblasti drog a prístup k nim, a je dôležité pokračovať v rozvoji týchto služieb a vytvoriť ukazovatele účinnosti liečby a opatrení na znižovanie škôd.

Sú potrebné normy pre kvalitu služieb od prevencie po liečbu drogovej závislosti a znižovanie škôd; informácie o dostupnosti mechanizmov na zabezpečenie kvality v znižovaní dopytu v členských štátoch sú však obmedzené. Okrem toho sa chápanie pojmov „*norma*“ a „*usmernenie*“ v členských štátoch značne líši. Podrobná správa v prílohe dokazuje, že je stále potrebná ďalšia práca v mnohých oblastiach znižovania dopytu uvedených v akčnom pláne, a že niektoré opatrenia a ukazovatele bude potrebné spresniť s cieľom umožniť meranie vplyvu týchto opatrení.

Existuje už široká škála **alternatív k uväzňovaniu páchateľov užívajúcich drogy**, nie je však ešte možné posúdiť ich využitie a/alebo účinnosť. Takmer vo všetkých členských štátoch EÚ existujú opatrenia na prevenciu rozširovania infekčných chorôb, existujú však rozdiely medzi

---

[10] KOM(2007) 199 v konečnom znení.

službami znižovania škôd ponúkanými v spoločnosti a vo väzení. Bude si to vyžadovať ďalšie prepracovanie.

Potreba zlepšiť opatrenia na znižovanie škôd vo väzeniach bola potvrdená predsedníctvom v jeho záveroch v nadväznosti na odporúčanie Rady z roku 2003 o prevencii a znižovaní zdravotnej ujmy súvisiacej s drogovou závislosťou. Komisia bola požiadaná o ***„predloženie návrhu na odporúčanie týkajúce sa drog vo väzeniach ako predpokladá opatrenie 13.2 akčného plánu EÚ na roky 2005 – 2008[11]“.***

S cieľom doplniť aktivity členských štátov v tejto oblasti pokračuje **akčný program Spoločenstva v oblasti verejného zdravia[12] (2003 – 2008)** v podpore škály projektov v oblasti znižovania dopytu po drogách, vrátane prevencie, znižovania škôd a liečby. Financovanie aktivít tohto typu bude pokračovať v rámci druhého **akčného programu Spoločenstva v oblasti verejného zdravia (2008 – 2012)** a bude posilnené prostredníctvom nového **osobitného programu „Protidrogová prevencia a informovanosť“[13] (2007 – 2013)** a prostredníctvom **siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností[14] (2007 – 2013).**

3.3 Znižovanie ponuky

Orgány EÚ na presadzovanie práva budú naďalej **veľmi aktívne pri odhaľovaní a prevencii pašovania drog ako aj ich prekurzorov.** V roku 2006 sa počet prípadov zvýšil. Komisia spoločne s členskými štátmi navrhla dokument usmernení pre subjekty, ktoré legálne obchodujú s prekurzormi, ktoré môžu byť použité pri nelegálnej výrobe drog. Tento dokument stanovuje odporúčania, ktoré majú pomôcť legálnym obchodníkom odhaliť a oznámiť podozrivé transakcie.

Členské štáty prispievajú k analytickým pracovným súborom Europolu k jeho prebiehajúcim projektom COLA (kokaín), MUSTARD (heroín) a SYNERGY (syntetické drogy). Následne Europol prispieva prostredníctvom poskytovania informácií týkajúcich sa vyšetrovaní a operácií členských štátov. Komisia nemohla overiť v členských štátoch implementáciu **odporúčania Rady o zosúladení štatistík o zhabaných drogách a ich prekurzoroch** [15], ktoré bolo prijaté v roku 2001. Nie sú dostupné žiadne informácie o jeho implementácii na úrovni EÚ .

Bolo by možné ďalej rozvíjať spoluprácu medzi členskými štátmi, Europolom a Eurojustom využitím existujúcich nástrojov. Zdá sa, že v súčasnosti sú nástroje ako spoločné vyšetrovacie tímy (JITs) a spoločné colné operácie (JCOs) využívané v obmedzenej miere. V rokoch 2005 a 2006 boli implementované iba dve JITs a štyri JCOs. Europol a Eurojust pripravujú špecifické vzdelávanie a príručku, ako zorganizovať a využívať projekty spoločných vyšetrovacích tímov.

Do dnešného dňa nebolo možné identifikovať žiadne väčšie projekty na úrovni členských štátov alebo EÚ, ktoré by boli osobitne zamerané na finančné zdroje obchodovania z nelegálnymi drogami. Komisia odporúča členským štátom plne využívať platformu siete finančných spravodajských jednotiek. Komisia v súčasnosti pripravuje správu o rozhodnutí Rady zo 17. októbra 2000 upravujúcom spoluprácu pri výmene informácií medzi finančnými informačnými jednotkami členských štátov[16]. Členské štáty sú taktiež vyzvané, aby viac využívali programy

---

11 CORDROGUE 43, 2.7.2007.
12 Ú. v. ES L 271, 9.10.2002.
13 Ú. v. EÚ L 257, 3.10.2007.
14 Ú. v. EÚ L 412/1, 30.12.2006.
15 13618/01 STUP 29.
16 Ú. v. ES L 271, 24.10.2000.

financované EÚ, ako napr. **program Predchádzanie trestnej činnosti a boj proti nej (2007 – 2013)**[17], s cieľom vyšetrovať prepojenia medzi výrobou drog a financovaním terorizmu.

Z operačného hľadiska sedem členských štátov je v súčasnosti zapojených do **Námorného centra analýz a operácií - narkotiká** (MAOC-N), so sídlom v Lisabone. Aktivity zahŕňajú úzku spoluprácu medzi orgánmi na presadzovanie práva, justíciou, námornými a vzdušnými silami dotknutých členských štátov v boji proti obchodovaniu s kokaínom cez Atlantik a západnú Afriku. MAOC-N spolupracuje s podobnými agentúrami v Spojených štátoch, ako je napr. Spoločná medziagentúrna jednotka Juh, so sídlom na Floride. Logika spolupráce spočíva v tom, že proti globálnemu prístupu a flexibilite obchodníkov s drogami by malo bojovať globálne presadzovanie práva.

Znižovanie ponuky je tou oblasťou, v ktorej je meranie zlepšenia na úrovni EÚ naďalej ťažké. Väčšina opatrení v tejto oblasti je meraná prostredníctvom **kvantitatívnych skôr než kvalitatívnych ukazovateľov** a údaje dostupné na úrovni EÚ sú často čiastočné a ťažko porovnateľné. Je to čiastočne kvôli chýbajúcim spoločným normám pre evidenciu a zber údajov, ale tiež kvôli prekrývaniu sa spravodajských štruktúr.

Komisia chce v spolupráci s Europolom a EMCDDZ posúdiť otázku znižovania ponuky vo svojom záverečnom hodnotení súčasného protidrogového akčného plánu v roku 2008. Cieľom je **určiť existujúce potreby politiky v súvislosti s definíciami problémov presadzovania práva a ich štatistík** a do akej miery sú už tieto údaje, alebo môžu byť, normalizované, a sprístupnené na úrovni EÚ.

Nakoniec rozhodnutie Rady o výmene informácií, hodnotení rizika a kontrole nových psychoaktívnych látok[18] bolo implementované v roku 2007. **Po prvýkrát od prijatia rozhodnutia v roku 2005 bolo vykonané hodnotenie rizika** novej psychoaktívnej látky, stimulantu 1-benzilpiperazínu (BZP). Proces hodnotenia vyvrcholil návrhom Komisie kontrolovať BZP v súlade s príslušnou právnou úpravou. Rada rozhodne o tomto návrhu po konzultácii s Európskym parlamentom.

3.4 Medzinárodná spolupráca

Stratégia pre vonkajší rozmer SVV: Celosvetová sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť sú oblasťami, ktoré si vyžadujú, aby bola spolupráca s tretími krajinami založená na dlhodobom úsilí vytvárania inštitúcií a kapacít a dlhodobo udržateľné zapojenie oboch strán. Prvá správa o dosiahnutom pokroku stratégie v roku 2006 uvádza, že pokrok bol pozitívny a plynulý, aj v oblastiach týkajúcich sa drog[19].

EÚ je kľúčovým aktérom v oblasti medzinárodnej spolupráce týkajúcej sa nelegálnych drog. Je zapojená do aktívneho dialógu s väčšinou kľúčových krajín dotknutých problémom drog, v ktorých sa vyrábajú drogy a obchoduje sa s nimi, a zohráva hlavnú úlohu v podpore týchto krajín prostredníctvom finančnej a technickej pomoci. Zapojenie EÚ do podpory **vyváženého prístupu**, v ktorom by sa malo k znižovaniu dopytu a ponuky pristupovať spoločne, **odráža základné hodnoty a princípy Únie** a je príkladom pre iné krajiny na celom svete. Vyvážený prístup je tiež vo zvýšenej miere zahrnutý do článkov týkajúcich sa drog v dohodách o spolupráci, pridružení a partnerstve s tretími krajinami.

Postup boja proti drogám je pravidelnou témou diskusií na stretnutiach s kandidátskymi a potenciálnymi kandidátskymi krajinami a s európskymi susedskými partnermi Komisie.

---

17 Ú. v. EÚ L 58, 24.2.2007.

18 2005/387/SVV, 10.5.2005.

19 Dokument Rady 14366/3/05 REV 3; 30.11.2005.

Kandidátske krajiny sa vo zvýšenej miere zúčastňujú prác EMCDDZ, Europolu a Eurojustu. Rôzne existujúce projekty a štruktúry umožňujú EÚ **podporovať tieto krajiny v rozvoji ich kapacít s cieľom implementovať acquis a súvisiace opatrenia**, napr. rozvíjať národné protidrogové akčné plány a stratégie.

V roku 2007 zahŕňal hlavný postup v oblasti medzinárodnej spolupráce prvé stretnutie odborníkov v oblastiach znižovania dopytu a znižovania ponuky ako súčasť postupu v rámci „parížskeho paktu" týkajúceho sa obchodovania s heroínom. Bolo tiež dohodnuté preskúmanie akčného plánu z Panamy z roku 1999 medzi EÚ a štátmi Latinskej Ameriky a Karibskej oblasti. Vyhlásenie z Port of Spain z mája 2007 identifikovalo nové priority spolupráce v oblastiach znižovania dopytu a ponuky a v iných oblastiach súvisiacich s drogami, ako napr. pranie špinavých peňazí, spolupráca colných orgánov, polície a justície.

Okrem toho v súčasnosti vzniká osobitné partnerstvo s Kapverdami, v ktorom má protidrogová spolupráca významný podiel. Spolupráca EÚ – Rusko v oblasti drog postupuje na operačnej úrovni. V októbri 2007 bolo podpísané memorandum o porozumení o vzájomnej výmene informácií a osvedčených postupov v boji proti zneužívaniu drog medzi ruským Federálnym úradom pre kontrolu drog a EMCDDZ. Uskutočnili sa stretnutia drogovej trojky EÚ so štátmi západného Balkánu, Ruskom, Afganistanom, USA a po prvýkrát s Ukrajinou.

Dublinská skupina hlavných donorských krajín zostáva hodnotným nástrojom pre členské štáty a Komisiu pre analýzu a vzájomnú výmenu názorov na medzinárodné problémy v oblasti drog. Regionálne predsedníctva by však mali podávať správy o rozsahu implementácie odporúčaní. V roku 2007 sa dublinská skupina stretla s Iránom – skupina po prvýkrát pozvala na svoje zasadnutie hosťa.

Pomoc a suma výdavkov na protidrogové aktivity a akčné plány ma rastúci trend.

Koncom roka 2005 mali projekty medzinárodnej spolupráce EÚ v oblasti drog hodnotu takmer 760 mil. EUR, čo činí **EÚ najsilnejším účastníkom celosvetového protidrogového úsilia**.

Doposiaľ menej ako polovica členských štátov EÚ organizuje projekty pomoci s tretími krajinami a Komisia, Spojené kráľovstvo a Nemecko pokrývajú viac ako 80 % prebiehajúcich projektov v hodnotovom vyjadrení.

Financovanie EÚ protidrogovej pomoci je sústredené na Afganistan, čo tvorí takmer dve tretiny vonkajšieho financovania EÚ (452 mil. EUR). Pomoc EK na podporu boja proti stratégiám v oblasti narkotík sa zameriava na sociálny ekonomický rozvoj vo viacerých provinciách na severe a severovýchode krajiny prostredníctvom rozvoja vidieka, vrátane alternatívnych zdrojov obživy a pomoci v zdravotníctve. EK je kľúčovým darcom do podielového fondu Právo a poriadok, Podielového fondu na obnovu Afganistanu a nového projektu Právny štát v hodnote 200 mil. EUR, ktorý sa začal v roku 2007.

Pomoc trom krajinám v andskom regióne, kde sa pestuje koka, predstavuje takmer jednu tretinu celkového financovania EÚ (220 mil. EUR). Zvyšná suma je rozdelená medzi ostatné krajiny sveta, najmä do Stredomorskej/Balkánskej oblasti, Juhovýchodnej Ázie, Južného Kaukazu a Strednej Ázie, a zahŕňa podporu **rozvoja alternatív** (dve tretiny celej pomoci), nasledujú projekty **vytvárania inštitúcií, presadzovania práva a znižovania dopytu.**

V roku 2006 bolo v rámci rozpočtovej položky pre protidrogovú spoluprácu sever – juh, ktorú riadi Európska komisia, poskytnutých viac ako 7,5 mil. EUR na podporu spolupráce týkajúcej sa kokaínových obchodných ciest z Latinskej Ameriky a Karibskej oblasti (LAK) cez Afriku, iniciatívy medzimestských partnerstiev medzi EÚ a LAK v oblasti znižovania dopytu po drogách, projektu vzájomnej výmeny spravodajských informácií medzi EÚ a LAK, ďalšej

iniciatívy v oblasti znižovania dopytu v južnom Stredomorí, na Blízkom Východe a v juhozápadnej Ázii a štúdie o znižovaní škôd v rozvojových krajinách.

Existuje niekoľko celosvetových iniciatív, financovaných tiež z rozpočtovej položky z roku 2006, všetky sú implementované prostredníctvom UNODC a sú okrem iného zamerané na financovanie celosvetového systému monitorovania pestovania plodín, podporu postupov v rámci parížskeho paktu, protidrogového fóra mimovládnych organizácií v rámci OSN a na financovanie skupiny odborníkov na konsolidáciu 10-ročného hodnotenia výsledkov mimoriadneho zasadania Valného zhromaždenia OSN o drogách (UNGASS) z roku 1998. Okrem toho je poskytovaná pomoc projektu UNESCO, ktorý sa začal v roku 2005, s cieľom posilniť služby a vytváranie kapacít, ktoré poskytujú mimovládne organizácie v rozvojových krajinách v oblasti znižovania škôd.

EÚ čoraz častejšie prijíma spoločné stanovisko v rámci Komisie OSN pre omamné látky (CND). Príkladom bol návrh rezolúcie EÚ o identifikácii zdrojov prekurzorov vo výrobe nelegálnych drog, ktorá bola prijatá na 50. zasadnutí CND. EÚ, ktorá vystupovala ako jeden subjekt, sa podieľala na financovaní ďalších desiatich rezolúcií CND v oblasti drog.

EÚ chce aj naďalej pokračovať v tomto pozitívnom trende spolupráce **prostredníctvom zachovania spoločného stanoviska k hodnoteniu UNGASS 2008** a k jeho následným činnostiam v roku 2009.

Financovanie poskytnuté UNODC na zriadenie pracovnej skupiny odborníkov na hodnotenie vyhlásenia UNGASS 1998 je potvrdením zapojenia EÚ do rozvoja a implementácie politík v oblasti drog na úrovni OSN, ktoré sa čoraz častejšie opierajú o vedecké hodnotenia a o najlepšie dostupné poznatky.

3.5 Informácie, výskum a hodnotenie

Potreba, aby boli politiky v oblasti drog založené na spoľahlivých vedeckých poznatkoch, nemala ešte nikdy taký význam. Odzrkadľuje sa to v želaní členských štátov zlepšiť spoluprácu v rámci EÚ v oblasti výskumu súvisiaceho s drogami.

Veľkú hodnotu pre tvorcov politík a odborníkov majú naďalej príspevky Europolu a EMCDDZ do vedomostnej základne EÚ týkajúcej sa fenoménu drog. V rokoch 2006 a 2007 vypracovali EMCDDZ a Europol viaceré správy o dopyte po drogách a ich ponuke v Európe a poskytli tak tvorcom politík a implementujúcim agentúram aktuálne informácie o situácii v oblasti drog a reakciách na ňu.

Celkový obraz výskumu súvisiaceho s drogami v 27 členských štátoch však zostáva zložitý a roztrieštený a chýba celkový prehľad o sieťach vedeckého výskumu a spolupráce a o existujúcich a potenciálnych oblastiach výskumu súvisiaceho s drogami. Komisia vypracuje podrobnú komparatívnu analýzu výskumu v oblasti nelegálnych drog, ktorá bude uverejnená v roku 2008.

Spoločné výskumné centrum Komisie (SVC) kladie vo svojom pracovnom programe na roky 2007 – 2013 väčší dôraz na výskum súvisiaci s bezpečnosťou. V roku 2007 sa na úrovni Komisie dohodlo, že SVC bude sprístupnené členským štátom ako **vedomostná základňa pre potenciálnu európsku sieť v oblasti forenzného profilovania nelegálnych drog.** Bude stavať na súčasných a minulých projektoch financovaných Komisiou v tejto oblasti.

Ďalšie iniciatívy Komisie zahŕňajú projekt DRUID (Driving Under the Influence of Drugs, alcohol and medicines – Vedenie motorového vozidla pod vplyvom drog, alkoholu a liekov) s cieľom vytvoriť spoľahlivé kontrolné prostriedky a zariadenia na kontrolu vedenia motorových vozidiel pod vplyvom drog a projekt EURITRACK (European Illicit Trafficking Countermeasure Kit – Európsky balík opatrení na boj proti nelegálnemu obchodovaniu), ktorého

cieľom je vytvorenie neintruzívnej a bezpečnej metódy na odhaľovanie nelegálnych materiálov ukrytých v prepravných kontajneroch.

Program Protidrogová prevencia a informovanosť[20] **(2007 – 2013)** poskytne ďalšie finančné prostriedky pre projekty a štúdie v oblasti znižovania dopytu po drogách a politickej analýzy.

IV. ZÁVERY

Niet pochýb o tom, že protidrogová stratégia a akčné plány EÚ – ako proces tvorenia politiky a jej implementácie – vytvárajú hybnú silu, ktorá zbližuje členské štáty.

[20] Ú. v. EÚ L 257, 3.10.2007.

Správa o dosiahnutom pokroku v roku 2007 odkrýva dve dôležité zistenia.

(1) Protidrogové politiky v rámci Európskej únie sa vo väčšej miere zbližujú, pričom rešpektujú individuálne kultúrne a politické vzory v rôznych členských štátoch.

(2) Prístup založený na skúsenostiach prijatý pre akčný plán pomáha pri identifikácii oblastí, v ktorých sú potrebné zlepšenia.

Napriek tomu, že je ešte privčas predvídať hodnotenie za rok 2008, vznikajú určité aspekty:

- je potrebné zlepšiť zhromažďovanie a vzájomnú výmenu údajov z jednotlivých štátov, najmä údajov týkajúcich sa znižovania ponuky a potrieb presadzovania práva (bolo to zrejmé z prvej výročnej správy v roku 2006),
- je potrebné vytvoriť metodiku na pozitívne spájanie osobitných opatrení akčného plánu s úrovňou a vzormi správania v výrobe drog, v obchodovaní s nimi a v ich užívaní,
- ukazovatele v akčnom pláne by mali byť náležite zosúladené, niektoré ukazovatele neposkytujú informácie o opatreniach, ktorých sa týkajú,
- navyše, **chýbajúce informácie a údaje o vplyve opatrení na situáciu v oblasti drog odzrkadľujú širší problém merania vplyvu verejného poriadku na osobitné a zložité sociálne problémy.** Dostupné údaje neposkytujú vždy náležitý prehľad o tom, či mali výstupné opatrenia akčného plánu vplyv na problém, ktorý sa pokúšajú riešiť.

Komisia bude ďalej skúmať tieto otázky v rámci záverečného hodnotenia protidrogového akčného plánu EÚ na obdobie 2005 – 2008. Návrh Komisie týkajúci sa ďalšieho protidrogového akčného plánu EÚ na obdobie 2009 – 2012 bude klásť osobitný dôraz na dôkladnejšie zladenie osobitných opatrení s ich ukazovateľmi a nástrojmi hodnotenia.

Výročné správy protidrogového akčného plánu EÚ za obdobie 2006 – 2007 posilnili pevné presvedčenie Komisie o tom, že protidrogové politiky musia byť založené na objektívnych, najlepšie dostupných údajoch, aby dosiahli účinné a nákladovo efektívne politiky; že protidrogové politiky musia odrážať základné hodnoty, na ktorých je Európska únia založená; a musia spájať primerané, ale rozhodné snahy presadzovania práva proti nelegálnemu obchodu a výrobe drog s rozsiahlou prevenciou, znižovaním škôd, liečbou a rehabilitáciou. Je to povinnosť, ktorú máme voči európskym občanom.

Komisia odporúča Rade schváliť túto správu o dosiahnutom pokroku.